

Vergaderjaar 2024–2025

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1381

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 augustus 2025

De Kamer heeft in een motie van Six Dijkstra aan elk departement gevraagd een brief te sturen met daarin een plan voor de registratie van impactvolle algoritmen (categorie B in de handreiking algoritme register), boven op de afspraken voor het registreren van hoog-risico AI systemen (categorie A) (Kamerstuk 26 643, nr. 1286). Het kabinet streeft naar een volledig en actueel overzicht, met als resultaat een vollediger Algoritme-register. In deze brief wordt aangegeven wat voor het Ministerie van Economische Zaken (EZ) de planning is.

Huidige vulling door Economische Zaken (EZ)

Op dit moment bevat het Algoritmeregister 19 algoritmes van organisaties die onder EZ vallen. Het gaat om algoritmes van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (10), Kamer van Koophandel (2), Kerndepartement EZ (0), Instituut Mijnbouw Schade (4), Nationaal Coördinator Groningen (1), Centraal Planbureau (0), Centraal Bureau voor de Statistiek (0), Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (0), Autoriteit Consument en Markt (2), DICTU (0).

Aanpak

Om het register gevuld te krijgen moeten organisaties verschillende stappen doorlopen.

- Allereerst moeten alle algoritmes binnen een organisatie geïnventariseerd worden.
- Vervolgens bepalen we welke risicoclassificaties van toepassing zijn en welke algoritmes geregistreerd moeten worden. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de hoog-risico AI-systemen zoals gedefinieerd in de AI-verordening.

Met de voorgaande Staatssecretaris van BZK hebben departementen afgesproken voor het eind van 2025 ten minste alle hoog-risico

AI-systemen te registreren.¹ Conform de motie Dekker-Abdulaziz van uw Kamer² worden nieuwe hoog-risico AI-systemen direct opgenomen in het register. Tegelijkertijd zal de aandacht nu worden gelegd op het registreren van impactvolle algoritmen, waaronder risicoselectie technieken zoals gedefinieerd door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Na de selectie en categorisering worden de algoritmebeschrijvingen opgemaakt, gecontroleerd en vervolgens gepubliceerd.

Departementsbrede tijdlijn

De doelstelling van het Ministerie van EZ is dat eind 2025 alle organisaties hun inventarisatie afgerond hebben, alle hoog-risico AI systemen gepubliceerd zijn en tenminste één impactvol algoritme gepubliceerd is, indien aanwezig. Hiermee wordt toegewerkt naar een geactualiseerd algoritmeregister per maart 2026, waarin alle op dat moment als impactvol beschouwde algoritmen zijn opgenomen.

Aandachtspunten

Actualisatie bestuurlijke context

Bij de afstemming van de planningsbrief is besloten om NCG op te nemen in de EZ-brief, gezien op moment van behandelen de organisatie onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Economische Zaken viel. Deze verantwoordelijkheid is overgedragen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Voor het IMG geldt dat, net als voor NCG, zij vanaf 1 juli 2025 via BZK zullen rapporteren.

Dynamiek in algoritmegebruik

Het ministerie heeft een eerste inschatting gemaakt van het aantal impactvolle algoritmes dat geregistreerd moet worden. We houden er rekening mee dat op het moment dat we de kamer informeren het aantal kan zijn gewijzigd, omdat algoritmes technisch worden herontworpen, worden ingezet in nieuwe processen of worden stopgezet.

Iteraties

De inventarisaties van algoritmes en AI-systemen is een continu proces. Nieuwe wijzigingen in wet- en regelgeving maken dat een eenmalige inventarisatie niet volstaat. Daarom vinden er minstens jaarlijks iteraties plaats, waarbij bestaande registraties worden herijkt en nieuwe algoritmes worden beoordeeld. Deze herziening sluit aan bij verwachte aanvullende richtsnoeren van de Europese Commissie en relevante jurisprudentie die verdere duiding geeft aan de classificatie van AI-systemen en geautomatiseerde besluitvorming.

Capaciteit

Het registreren van algoritmes kost capaciteit en kennis. De capaciteit op het gebied van ICT (en daarmee AI en algoritmes) is schaars bij veel uitvoeringsorganisaties en moet ook gebruikt worden voor andere doelen, zoals het moderniseren van ICT. Ons doel is een volledige inventarisatie voor de volgende integrale uitvraag, met oog voor de beschikbare capaciteit.

¹ Kamerstuk 26 643, nr. 1056

² Kamerstuk 36 360 VI, nr. 14

Organisatiespecifiek

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

De afgelopen jaren waren er reeds 4 algoritmes door RVO gepubliceerd in het landelijk algoritme register. De taskforce algoritme registratie binnen RVO heeft bijgedragen aan een completer beeld van de algoritmes en AI systemen die tot eind maart operationeel waren. In dit traject zijn 38 algoritmes geïdentificeerd, waarvan er 9 zijn gepubliceerd. Hieronder bevonden zich er 1 in categorie A en 4 in categorie B. Daarnaast zijn 4 categorie C algoritmes gepubliceerd. Het totaal aantal gepubliceerde algoritmes/AI-systemen komt daarmee op 13. Er wordt nu een proces opgezet waarmee publicatie van nieuwe algoritmes geborgd wordt in de organisatie.

Voor de gepubliceerde algoritmes is geen onderscheid gemaakt naar geautomatiseerde selectietechnieken. Dit werk staat gepland voor de zomer wat leidt tot eventuele aanpassingen van classificaties bij gepubliceerde algoritmes. Naar verwachting is dit eind Q2 afgerond.

Kamer van Koophandel (KVK)

KVK kent geen hoog-risico algoritmen. KVK heeft één algoritme in gebruik (Invoerhulp Bedrijfsactiviteiten 2.0) en één in ontwikkeling (NACE SBI Classifier).

Daarnaast maakt KVK momenteel – mede in het kader van het initiatief van het NPD (Netwerk van Publieke Dienstverleners) – een inventarisatie van geautomatiseerde selectietechnieken. Het gaat daarbij om selectietechnieken met een zeker (rechts)gevolg voor een betrokkene (een persoon), of waarbij de betrokkene op andere wijze in aanmerkelijke mate wordt getroffen. Mogelijk hanteert KVK één of enkele van dergelijke selectietechnieken. Naar verwachting wordt/worden deze in het najaar van 2025 gepubliceerd.

Kerndepartement EZ

Het kerndepartement EZ heeft geen algoritmes in categorie A, B en C. De herijking van deze lijst van assets met een algoritme zal tijdens de Risico Analyse ministerie in november 2025 opnieuw worden uitgevraagd. Op basis van deze inventarisatie zal een Impact Assessment voor Mensenrechten en Algoritmes (IAMA) uitgevoerd moeten worden om verder te kunnen categoriseren. Ultimo Q2 2026 wordt het overzicht aangeleverd.

Instituut Mijnbouw Schade (IMG)

Het IMG heeft tot op heden geen algoritmes in categorie A ontdekt gedurende zijn inventarisatie. De algoritmes die in categorie B vallen, zijn er zes van geconstateerd binnen het IMG. Inmiddels zijn vier van de zes algoritmes gepubliceerd. Naar verwachting zullen voor eind 2025 nog 2 algoritmes worden gepubliceerd. Het restant van de overige algoritmes wordt in 2026 geïnventariseerd en gepubliceerd.

Nationaal Coördinator Groningen (NCG)

NCG beschikt op dit moment over geen algoritmes die vallen onder categorie A. Er zijn echter vier actieve algoritmes die onder categorie B zijn geclassificeerd. Het meest essentiële van deze algoritmes is inmiddels gepubliceerd. De publicatie van de overige drie algoritmes staat gepland voor dit jaar, waarvan de eerste nog voor de zomer. Hiermee streeft NCG

naar transparantie en tijdige beschikbaarstelling van alle relevante informatie.

Centraal Planbureau

Het CPB heeft geen algoritmes in categorie A, B, C of D en zal naar verwachting in de komende jaren daar ook geen gebruik van maken of deze ontwikkelen.

Centraal Bureau voor de Statistiek

In de uitvoering van de taken gebruikt CBS géén hoog-risico AI volgens de AI-verordening en géén algoritmes met directe impact op betrokkenen. Daarmee heeft CBS geen algoritmes die in het register opgenomen moeten worden. Wel onderzoekt CBS of er algoritmes zijn die wij vanuit overige overwegingen willen registeren. Met name kijken wij naar algoritmes die individuele burgers of bedrijven indirect raken. Dit kunnen ook algoritmen zijn die gebruikt worden voor het maken van statistiek.

Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI)

Op dit moment wordt de publicatie van 2 algoritmen in categorie B gefinaliseerd. Tegelijkertijd is de RDI bezig met de inventarisatie van alle algoritmen die in gebruik zijn. De resultaten hiervan worden begin derde kwartaal 2025 bekend. Naar verwachting zullen deze geen algoritmen bevatten die tot categorie A behoren. Verder wordt expliciet vermeld hoeveel algoritmen tot categorie B behoren en welke risicoselectietechnieken bevatten. De planning richt zich op het publiceren van de overige algoritmen in categorie B voor het einde van 2025. Publicaties van algoritmen in categorie C en D worden naar verwachting begin 2026 gedaan.

Autoriteit Consument en Markt (ACM)

De ACM heeft geen algoritmes in categorie A en geen algoritmes in categorie B. De ACM heeft ongeveer 50 algoritmes die onder categorie C of D vallen. Inmiddels zijn 2 algoritmes uit categorie C gepubliceerd. Momenteel onderzoekt de ACM welke algoritmes ze op grond van transparantieoverwegingen (categorie C) aanvullend wil publiceren. De ACM verwacht voor de zomer nog 10–20 algoritmes te publiceren. De ACM heeft er bewust voor gekozen om ook informatie over het gebruik van algoritmes te delen die niet onder categorie A en B vallen, om te benadrukken dat het gebruik van data en algoritmes bij de ACM op een verantwoorde, transparante en controleerbare manier plaatsvindt.

Dienst ICT Uitvoering (DICTU)

Het agentschap DICTU heeft geen algoritmes in categorie A en vooralsnog geen algoritmes in andere categorieën. Er is geen algoritme geregistreerd in het algoritmeregister. In een verdiepende inventarisatie zullen, voor het einde van 2025, de andere categorieën algoritmes worden geïnventariseerd en geclassificeerd.

Vervolgproces

Het Ministerie van Economische Zaken zal de Kamer via de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk over 2025 wederom informeren over de voortgang.

De Minister van Economische Zaken,
V.P.G. Karremans